

Jogi melléklet

Külgazdaság, LX. évf., 2016. március–április (19–36. o.)

A fizetéseképtelenségi eljárással összefüggő és ahhoz szorosan kapcsolódó, nemzetközi áru fuvarozásból származó követelés érvényesítésének joghatósági keretei

JEZERNICZKI KATALIN

*A tanulmány egy a fizetéseképtelenségi eljárással összefüggő, nemzetközi áru fuvarozásból származó követelés érvényesítésének, a joghatósági keretei meghatározására irányuló Európai Unió Bírósági döntés értékelését kívánja bemutatni. A tanulmány a Kintra-ügy mentén kíván elemzést nyújtani a fizetéseképtelenségi eljárás és a csődeljárás különbségeire, az áru fuvarozásból származó követelés érvényesítésére indított keresetnek mint „polgári és kereskedelmi ügyként” történő értelmezésére, a joghatóság meghatározásának nehézségeire, továbbá megkísérli elemezni az 1346/2000/EK rendelet és a 44/2001/EK rendelet, valamint a CMR egyezmény vonatkozó rendelkezéseit, azok összeütközését és koegzisztenciáját.**

Journal of Economic Literature (JEL) kód: K – Law and Economics; K12 – Contract Law; K33 – International Law

* E tanulmány nem jöhetett volna létre dr. Raffai Katalin Edit egyetemi docens segítő közreműködése nélkül.

Jezerniczki Katalin, PhD-hallgató, ügyvédjelölt. PPKÉ JÁK, Pongrácz & Társai Ügyvédi Iroda.
E-mail cím: jezerniczki.katalin@gmail.com

1. Bevezetés

Jelen tanulmány vezérfonala a Nickel & Goeldner Spedition GmbH és a „Kint-ra” UAB között az Európai Unió Bírósága (továbbiakban: Bíróság) előtt előzetes döntéshozatali eljárásban született döntés (továbbiakban: alapügy, C-157/13. számú ügy).¹

A tanulmány a fenti eset alapján a fizetésképtelenségi eljárásról szóló 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet² (továbbiakban: Fizetésképtelenségi rendelet), a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (továbbiakban Brüsszel I.),³ valamint az 1978. július 5-én Genfben aláírt jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezmény,⁴ valamint az azt módosító, Genfben 1978. július 5-én kelt Jegyzőkönyv⁵ vonatkozó rendelkezéseinek alapján kísérli meg elemezni a fizetésképtelenségi eljárással összefüggő, azonban nemzetközi árufuvarozásból származó követelés iránt indított kereset érvényesíthetőségének lehetőségét azzal, hogy kizárólag a fent nevezett egyezmények és rendeletek joghatósági rendelkezéseinek kapcsolatát, valamint összeütközéseit és esetleges koegzisztenciáját vizsgálja.

2. Az alapügy ismertetése

Az alapügy 2009. május 28. napján indult azzal, hogy a vilniusi regionális bíróság⁶ fizetésképtelenségi eljárást indított a „Kintra” UAB (továbbiakban: Kintra) létesítő okirata szerint litvániai székhelyű gazdasági társaság ellen. A Kintra felszámolója arra irányuló kérelmet terjesztett elő, hogy a vilniusi regionális bíróság kötelezze a létesítő okirata szerint németországi székhellyel rendelkező Nickel & Goeldner Spedition GmbH (továbbiakban: Nickel & Goeldner) gazdasági társaságot elsődlegesen 194 077,76 LTL összeg megfizetésére, mivel a Kintra nemzetkö-

¹ C-157/13. számú ügy, ECLI:EU:C:2014:2145.

² HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191–208. o.

³ HL 2001. L 12, 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 4. kötet, 42–64. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.

⁴ Kihirdette: az 1971. évi 3. törvényerejű rendelet a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről.

⁵ Kihirdette: a 2005. évi LIV. Törvény a nemzetközi közúti árufuvarozási szerződésről szóló Egyezményt (CMR) kiegészítő, Genfben, 1978. július 5-én kelt Jegyzőkönyv kihirdetéséről.

⁶ Vilniaus apygardos teismas.

zi áru fuvarozási szolgáltatásokat nyújtott a Nickel & Goeldnernek többek között Franciaország és Németország területére is.

A Kintra felszámolója szerint a vilniusi regionális bíróság joghatósága a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény 14. cikkének (3) bekezdésén alapul. A Nickel & Goeldner vitatta a vilniusi regionális bíróság joghatóságát, és hivatkozott a CMR egyezmény 31. cikkének és a Brüsszel I. rendeletnek a jogvita esetében fennálló hatályára.

A vilniusi regionális bíróság helyt adva a Kintra felszámolója kérelmének, 2011. augusztus 29. napján meghozta ítéletét, és megállapította, hogy a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény rendelkezései és a Fizetéseképtelenségi rendelet alapján joghatósággal rendelkezik.

Az ügyben az első fokon hozott ítéletet 2012. június 6. napján kelt ítéletével a litván fellebbviteli bíróság⁷ helybenhagyta. A fellebbviteli bíróság akként határozott, hogy a jogvitára a Brüsszel I. rendelet nem alkalmazandó, mivel az ügy a rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott kivételek körébe esik, azaz a csődeljárásra vonatkozó kivétel hatálya alá tartozik, így a joghatóságát a Fizetéseképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és a vállalkozások fizetéseképtelenségére vonatkozó litván törvény rendelkezéseire alapította.

A Nickel & Goeldner Spedition és a Kintra között folyamatban lévő nemzetközi áru fuvarozási szolgáltatásból eredő 194 077,76 litván litas (LTL) megfizetése iránti eljárást a Litván Legfelsőbb Bíróság⁸ felfüggesztette és az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés⁹ (továbbiakban: EUMSZ) 267. cikke¹⁰ alapján 2013. március 26. napján benyújtotta a Bírósághoz előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét, a Fizetéseképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének és 44. cikke (3) bekezdésének, valamint a Brüsszel I. rendelet 1. cikke (2) bekezdése b) pontjának és 71. cikkének az értelmezésére. A Bíróság 2013. március 20-i határozatával döntött az előzetes döntéshozatali eljárás megindításáról.

A Litván Legfelsőbb Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

Az első kérdés tekintetében a Litván Legfelsőbb Bíróság az alapügyre vonatkoztatva azt kívánta megtudni, hogy ha a nemzetközi áru fuvarozásban részt vevő vállalkozás valamennyi hitelezője érdekében eljáró felszámoló terjeszti elő a keresetet,

⁷ Lietuvos apeliacinis teismas.

⁸ Lietuvos Aukščiausiasis Teismas.

⁹ HL C 326., 2012.10.26., 47–390. o.

¹⁰ HL C 326., 2012.10.26., 164. o. EUMSZ (továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk első fordulata (az EK Sz. korábbi 234. cikke).

és a tartozás kifizetését a CMR egyezmény és a litván polgári törvénykönyv szerint igényli, akkor a kereset a felperes fizetéseképtelenségi eljárásához szorosan (közvetlenül) kapcsolódik-e, valamint a kereset a Fizetéseképtelenségi rendelet vagy a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartozik-e.¹¹

A második kérdéssel a Litván Legfelsőbb Bíróság azt kívánta megtudni, hogy ha a kereset a Fizetéseképtelenségi rendelet hatálya alá tartozik, akkor a rendelet 44. cikke (3) bekezdésének a) pontját kell-e alkalmazni, és erre tekintettel ezen rendelet alkalmazását mellőzni kell-e, mivel a rendelet összeegyeztethetetlen a kereset elbírálására a hatálybalépését megelőzően, harmadik országokkal kötött CMR egyezményből eredő csőddel kapcsolatos kötelezettséggel, és így a keresetre fennálló joghatóságra a CMR egyezmény mint különös egyezmény a 31. cikke alapján irányadó-e.¹²

A harmadik kérdés kapcsán a Litván Legfelsőbb Bíróság azt kívánta megtudni, hogy ha a kereset nem a Fizetéseképtelenségi rendelet, hanem a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartozik, akkor ez utóbbi rendelet 2. cikkének (1) bekezdésére vagy a CMR egyezmény 31. cikkének (1) bekezdésére kell-e alapozni a joghatóságot.¹³

A tanulmány az alábbiakban a Bíróság által az alapügyben hozott ítélet struktúráját követve kísérli meg a fentebb részletezett kérdések szerinti elemzést.

3. A Fizetéseképtelenségi rendelet, a Brüsszel I. rendelet és a CMR egyezmény hatálya

A jelen és a későbbiekben a Bíróság elé kerülő hasonló tényállású ügyekben a következetes és koherens bírósági gyakorlat kialakulásához elengedhetetlen a joghatóság megállapítása kapcsán annak leszögezése, hogy ha egy fizetéseképtelen vállalkozás az egyik tagállamban indított fizetéseképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámolója fuvarozási szolgáltatások nyújtásán alapuló követelés kifizetése iránt e szolgáltatások másik tagállamban letelepedett kedvezményezettje ellen indít keresetet, akkor az a kereset jogalapját tekintve a Fizetéseképtelenségi rendelet vagy a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartozik-e.

¹¹ C-157/13. számú ügy 19. pont.

¹² C-157/13. számú ügy 19. pont.

¹³ C-157/13. számú ügy 19. pont.

A Litván Legfelsőbb Bíróság által feltett első kérdés vonatkozásában így elsőként az említett rendeletek tárgyi hatályát, azaz alkalmazási területét és a CMR egyezmény vonatkozó rendelkezéseit kell görcső alá venni.

A Fizetésképtelenségi rendelet joghatósági szabályainak, valamint a tárgyi hatályának elemzése kapcsán a (6) preambulum bekezdést, a 3. cikk (1) bekezdést, valamint a 44. cikk (3) bekezdés a) pontját kell vizsgálat alá vonni.

A (6) preambulum bekezdés¹⁴ szerint ezen rendeletet csak a fizetésképtelenségi eljárás megindítása irányadó joghatósági rendelkezésekre és csak olyan határozatokra lehet alkalmazni, amelyeket közvetlenül fizetésképtelenségi eljárás alapján hoznak és amelyek szorosan kapcsolódnak a fizetésképtelenségi eljáráshoz.

A 3. cikk (1) bekezdése¹⁵ rendelkezik a tagállami bíróságok hatásköréről, amelyet az „adós fő érdekeltségi központja” alapján határoz meg, azaz a tagállami bíróságok hatáskörét a jogi személyek tekintetében a létesítő okiratban meghatározott székhelyre alapítja.

A 44. cikk (3) bekezdésének a) pontja¹⁶ határozza meg ezen rendelet alkalmazásának a kizárását, többek között arra az esetre, ha a rendelet hatálybalépése előtt az adott tagállam egy vagy több harmadik országgal csőddel kapcsolatos egyezményt kötött és ezen rendelet, valamint a külön egyezményben meghatározott kötelezettségek összeegyeztethetetlenek.

A Brüsszel I. rendelet joghatósági szabályainak, tárgyi hatályának, valamint a külön egyezményekkel való kapcsolata okán a (7) preambulum bekezdésének, az 1. cikk (1) és (2) bekezdésének, a 2. cikk (1) bekezdésének, az 5. cikk 1. pontjának, valamint a 71. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseit kell vizsgálni.

A (7) preambulum bekezdés és az 1. cikk (1) bekezdése határozza meg a Brüsszel I. rendelet tárgyi hatályát azzal, hogy a bíróságok jellegétől függetlenül kiterjed minden jelentős polgári és kereskedelmi ügyre. Az 1. cikk (1) és (2) bekezdése a rendelet tárgyi hatálya alól kivont ügyeket is nevesíti, e szerint a rendelet nem vonatkozik az adó-, vám- és közigazgatási ügyekre, a természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, a házassági vagyoni jogra, a végrendeletre és öröklésre, a csődeljárásra, a kényszeregyezésre és hasonló eljárásokra, valamint a szociális biztonságra és a választott bírászkodásra.

¹⁴ Fizetésképtelenségi rendelet (6) preambulum bekezdés.

¹⁵ Uo. 3. cikk (1) bekezdés.

¹⁶ Uo. 44. cikk (3) bekezdés a) pont.

A 2. cikk (1) bekezdése¹⁷ meghatározza a tagállami bíróságok hatáskörét, mely szerint bármely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy az állampolgárságára való tekintet nélkül az adott tagállam bírósága előtt perelhető.

Az 5. cikk 1. pontja¹⁸ rendelkezik azokról az esetekről, amikor a jogvita tárgya szerződés vagy szerződéses igény, ilyenkor a teljesítés helye szerinti bíróság rendelkezik hatáskörrel. Így, ha a jogvita tárgya ingó dolog értékesítése, akkor a kötelezettség teljesítési helye szerinti bíróság az a bíróság, amelynek illetékességi területén az adott dolgot leszállították vagy le kellett volna szállítani. Ha a jogvita tárgya szolgáltatásnyújtás, akkor a teljesítési helye szerinti bíróság az a bíróság, amelynek illetékességi területén a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották vagy kellett volna nyújtani. Ha az előbbiek alapján nem lehet meghatározni az illetékes bíróságot, akkor az illető a kötelezettség teljesítése szerinti bíróság előtt perelhető.

A 71. cikk (1) bekezdése határozza meg a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozó különös egyezmények és a rendelet viszonyát azzal, hogy ha a tagállam részese ilyen különös egyezménynek, akkor a Brüsszel I. rendelet ezen egyezményeket „nem érinti”¹⁹.

Végül meg kell említeni a CMR alapügyhöz kapcsolódó rendelkezéseit is, így az 1. cikket,²⁰ amely meghatározza az egyezmény tárgyi hatályát, e szerint az egyezmény minden olyan közúti árufuvarozásból díj ellenében végzett szállításra alkalmazandó, amely szállítás során az áru átvételének helye és a kiszolgáltatásra kijelölt hely két különböző állam területén van azzal, hogy a két különböző államból legalább egynek az egyezményhez csatlakozott államnak kell lennie. Továbbá kiemelendő, hogy az egyezmény alkalmazhatósága független a felek székhelyétől, valamint állampolgárságától.

A CMR 31. cikk (1) bekezdése²¹ rendelkezik a joghatóságról. Ennek megfelelően a fuvarozásból eredő minden jogvita esetén kereset indítható a felek által a szerződésben kizárólagosan megállapított bíróságon kívül azon ország bírósága előtt, amelynek területén az alperes rendes lakóhelye, cégének központi telephelye/székhelye vagy olyan fióktelepe, illetve képviselete van, amelynek közvetítésével a fuvarozásra irányuló szerződést megkötötték, vagy az áru átvételének helye vagy a kiszolgáltatásra kijelölt helye van azzal, hogy más bíróság előtt kereset nem indítható.

¹⁷ Brüsszel I. rendelet 2. cikk (1) bekezdés.

¹⁸ Uo. 5. cikk 1. pont.

¹⁹ Uo. 71. cikk (1) bekezdés.

²⁰ CMR egyezmény 1. cikk.

²¹ Uo. 31. cikk (1) bekezdés.

A fentiekben részletezett szabályokból és a bírósági joggyakorlatból világosan levezethető, hogy mindkét rendeletet úgy kell értelmezni, hogy kiküszöbölhető és elkerülhető legyen a szabályaik közötti felesleges ismétlődés, átfedés vagy esetleges joghézag.²²

A Bíróság az alapügyben hozott ítéletének 21. és 23. pontjában, valamint az F-Tex SIA és a Lietuvos-Anglijos UAB „JadecLOUD-Vilma”²³-ügy (továbbiakban: F-Tex-ügy) 29. pontjában azt a megállapítást tette, hogy azok a keresetek tartoznak a Fizetésképtelenségi rendelet hatálya alá, amelyeket a Brüsszel I. rendelet 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja kizár. Tehát csak olyan keresetek, amelyek közvetlenül fizetésképtelenségi eljárásból származnak, illetve szorosan ilyen eljáráshoz kapcsolódnak. Ezen a logikai síkon maradva azok a keresetek, amelyek nem tartoznak a fizetésképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, azok a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartoznak.

A Bíróság az alapügy ítéletének 22. pontjában és már a German Graphics Graphische Maschinen GmbH és az Alice van der Schee²⁴-ügy (továbbiakban: German Graphics-ügy) 23–24. pontjában is megjegyezte a Brüsszel I. rendelet kapcsán, hogy annak (7) preambulum bekezdéséből levezethető az az uniós jogalkotói szándék, hogy a rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma tág értelemben határozandó meg, ami jobbra a rendelet széles tárgyi hatályához vezet.

A fenti megállapításból levonható, hogy a Litván Legfelsőbb Bíróság által feltett első kérdés második fordulata már önmagában rosszul lett megfogalmazva, hiszen már az F-Tex-ítéletben is kifejtette a Bíróság, hogy mindazon keresetek, amelyek nem tartoznak a fizetésképtelenségi rendelet 3. cikkének (1) bekezdésének hatálya alá, azok a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartoznak.²⁵ Így annak vizsgálata, hogy a kereset a Brüsszel I. rendelet alkalmazása alóli kivétel hatálya alá tartozik-e, csak a harmadik kérdésben megfogalmazottakkal együttesen vizsgálható. Ebből következően tehát vizsgálni kell, hogy a CMR-egyezményben előírt szabályok nem sértik-e a Brüsszel I. rendeletben és az Európai Unió belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott együttműködés alapjául szolgáló elveket.²⁶

²² C-157/13. számú ügy, 21. és 23. pont.

²³ C213/10. számú ügy ECLI:EU:C:2012:215, 29. pont.

²⁴ C292/08. számú ügy ECLI:EU:C:2009:544, 23–24. pont.

²⁵ C-213/10. számú ügy 21., 29., 48. pont.

²⁶ Brüsszel I. rendelet (6), (11)–(12), (15)–(17) preambulum bekezdések.

4. A fizetéseképtelenségi eljárás megítélése a Bírósági esetjogban, valamint az alapügyhöz kapcsolódó kereset jogalapja

Ahhoz, hogy a fizetéseképtelenségi eljáráshoz szorosan kapcsolódó kereseteket el tudjuk határolni és meg tudjuk különböztetni a fizetéseképtelenségi eljárás alkalmával indított egyéb keresetektől, érdemes a Bírósági esetjogból meríteni.

A Henri Gourdain és Franz Nadler²⁷-ügy (továbbiakban: Gourdain-ügy) kapcsán a Bíróság már kimondta, hogy a francia jog szerint a felszámoló által indított és a társaság vezető tisztségviselői felelősségének megállapítására, valamint a társaság veszteségeinek kiegyenlítése iránt indított kereset jogalapja a polgári jog általános szabályaitól eltérő szabályokon alapulnak, így azt közvetlenül fizetéseképtelenségi eljárásból és ahhoz szorosan kapcsolódó eljárásból fakadó keresetnek kell tekinteni.

A Christopher Seagon, a Frick Teppichboden Supermärkte GmbH vagyongépfelügyelőjének minőségében eljárva és a Deko Marty Belgium NV között²⁸ folyamatban volt eljárásban (továbbiakban: Seagon-ügy) a Bíróság már lefektette a megtámadási keresettel kapcsolatos álláspontját. A Bíróság kifejtette, hogy a német jog értelmezése szerint fizetéseképtelenség esetén kizárólag a felszámoló terjeszthet elő a hitelezők érdekeinek védelmére megtámadás iránti keresetet, melynek a Seagon-ügyben az volt célja, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás tárgyát képező vállalkozás vagyoni eszközeit növelje. A német jog szerint a kereset jogalapja a fizetéseképtelenségi eljárásokra vezethető vissza. Így a Bíróság a Fizetéseképtelenségi rendelet 3. cikk (1) bekezdésének értelmezése során a megtámadási kereset tekintetében úgy határozott, hogy „azon tagállam bíróságai, amelynek területén a fizetéseképtelenségi eljárást megindították, joghatósággal rendelkeznek a valamely másik tagállamban létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező alperes ellen benyújtott fizetéseképtelenségre alapított megtámadási kereset elbírálására”.²⁹

A már korábban idézett German Graphics-ügyben³⁰ hozott ítélet a felszámolóval szembeni tulajdonjog-fenntartási kikötés alapján indított keresettel kapcsolatban is felhívható, nevezetesen azon rendelkezése, mely szerint ezen ügyben előterjesztett jogkérdés a fizetéseképtelenségi eljárástól és annak megindításától független, és mint ilyen nincs sem szoros, sem közvetlen összefüggésben a fizetéseképtelenségi eljárás-

²⁷ 133/78. számú ügy, ECLI:EU:C:1979:49, raccolta della giurisprudenza 1979 pagina 00733, 4. és 24. pont.

²⁸ C339/07. számú ügy 16–17. pont, 28. pont.

²⁹ Uo. 28. pont.

³⁰ C292/08. számú ügy 30. pont.

sal.³¹ A fentieket az támasztja alá, hogy a German Graphics-ügy felperese a tulajdonában álló vagyontárgyak visszaszolgáltatását kérte, továbbá az alapügyben eljáró bíróságnak arról kellett döntenie, hogy a gépek, amelyek a holland cég helyiségeiben találhatóak, kinek a tulajdonát képezik. Tehát e jogkérdés megválaszolása teljesen független a fizetésképtelenségi eljárás megindításától.³² Le kell szögezni azt, hogy a tulajdonjog-fenntartási kikötés iránti kereset olyan önálló kereset, amely a nem fizetésképtelenségi eljárásra vonatkozó jogszabályokon alapul és nem is követeli meg, hogy erre vonatkozó eljárást indítsanak. Továbbá az, hogy a felszámoló biztos a jogvitában, mint fél vesz részt, nem elegendő ahhoz, hogy az eljárás fizetésképtelenségi eljárásként kerüljön minősítésre. Ezen logika mentén haladva a Bíróság megállapította, hogy German Graphics-ügyben beadott kereset nincs kizárva a Brüsszel I. rendelet tárgyi hatálya alól.³³

A Bíróság az F-Tex-ügy³⁴ kapcsán akként határozott, hogy a német jog szerint a felszámolónak biztosított megtámadási jog alapján a felszámoló beleegyezésével történő követelésengedményezés nem kapcsolódik szorosan a felszámolási eljárás-hoz, továbbá az engedményes fizetésképtelenségi eljárás befejezése után is gyakorolhatja a megtámadás jogát.

Az F-Tex mint az engedményezett követelés érvényesítésére jogosult fél a jelen ügyben nem volt köteles arra, hogy az engedményezett követelést érvényesítse, azaz szabadon eldönthette, hogy kíván-e élni a szerzett jog érvényesítésével, avagy nem. Itt megjegyzendő, hogyha az F-Tex a követelés érvényesítése mellett döntött volna, akkor azt saját érdekében és egyéni haszonszerzés céljából, személyes vagyonának növelése érdekében tette volna,³⁵ így keresetének célja nem lett volna azonos a Sea-son-ügyben említettel, amikor is a felszámoló által indított megtámadási kereset a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vállalkozás vagyoni eszközeinek növelését szolgálta. A német jog szerint az engedményes által szerzett jog gyakorlására nem a fizetésképtelenségi eljárás keretében alkalmazandó szabályok vonatkoznak.³⁶ Így a Bíróság álláspontja szerint az F-Tex-ügy nem tartozik a Fizetésképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a hatálya alá, továbbá egyértelműsíti, hogy a Brüsszel I. rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében nem tartozik a csődeljárás

³¹ C-157/13. számú ügy 25. pont.

³² C292/08. számú ügy 31. pont.

³³ Uo. 32–34. pont.

³⁴ C 213/10. számú ügy, 41–44., 46–48. pont.

³⁵ Uo. 44. pont.

³⁶ C-157/13. számú ügy 25. pont.

fogalmába sem, így a kereset nem zárható ki a Brüsszel I. rendelet alkalmazási köréből.³⁷

A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy következetesen elkülöníti egymástól a fizetésképtelenségi eljáráshoz jogalapjukban szorosan kapcsolódó kereseteket (Gourdian-ítélet, Seagon-ítélet) azoktól a csak eljárásjogi összefüggéseket mutató keresetektől (German Graphics Graphische Maschinen-ítélet, F-Text-ítélet), melyeket a fizetésképtelenségi eljárás alkalmával, de más szabályokra alapítva indítottak.

Így annak értékelése során, hogy az adott kereset közvetlen, szoros kapcsolatot mutat-e a fizetésképtelenségi eljárással, a Bíróság mindig a kereset jogalapját vizsgálja, vagyis azt, hogy az adott keresetben érvényesíteni kívánt jog vagy kötelezettség a polgári/kereskedelmi jog általános szabályaiból vagy a fizetésképtelenségi eljárások speciális szabályaiból eredeztethető-e.³⁸

Sem a litván bírósági, sem az előzetes döntéshozatali eljárás során nem vitatták a felek, hogy az alapügy keresete egy fuvarozási szerződés teljesítésén alapuló szolgáltatásnyújtásból fakadó követelés érvényesítésére irányul.³⁹

Így a Bíróságnak nem kellett túl mélyrehatóan vizsgálnia az alapügy keresetét és annak jogalapját, hiszen a felek által közösen elismert tény volt, hogy az egy fuvarozási szerződés teljesítéséből fakadó követelés érvényesítésére irányult, azaz maguk a felek tették nyilvánvalóvá, hogy a kereset jogalapja sem közvetlen, sem szoros kapcsolatot nem mutat a fizetésképtelenségi eljárással. Ezen logika mentén a litván bíróságok is levonhatták volna azt a konzekvenciát, hogy a fenti kereset nem tartozhat a fizetésképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá, és ezzel összefüggésben nem tartozhat a Brüsszel I. rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett csődeljárás alá sem.

Itt jegyezném meg, hogy az eljáró litván bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése előtt az alapeljárásban nem is vizsgálta a kereset jogalapját, egyértelműnek tekintette, hogy a vállalkozások fizetésképtelenségére vonatkozó litván törvény és a Fizetésképtelenségi rendelet vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az alapügy megítélése során csak akkor lett volna egyszerűbb helyzetben mind a litván bíróság, mind a Bíróság, ha a keresetet maga a hitelező nyújtotta volna be még a fizetésképtelenségi eljárás előtt, hiszen a hitelezőnek akkor még fent álltak volna a jogai a keresetindításra. Ebben az esetben a kereset a Brüsszel I. rendelet

³⁷ C 213/10. számú ügy 48. pont.

³⁸ C-157/13. számú ügy 27. pont.

³⁹ Uo. 28. pont.

hatálya alá tartozott volna, valamint kiegészítő szabályként a CMR-egyezmény rendelkezéseit kellett volna csak vizsgálni.

Annak nincs jogi jelentősége, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás során kijelölt felszámoló indította meg a fuvarozási szerződés teljesítéséből fakadó követelés érvényesítésére irányuló keresetet, továbbá az sem hordoz érdemi változást, hogy a felszámoló a keresettel a hitelezők érdekében járt el.

Így a Bíróság kimondta, hogy az alapügy keresete nem mutat közvetlen kapcsolatot a fizetéseképtelenségi eljárással, így annak vizsgálatára nem is került sor, hogy a kereset szorosan kapcsolódik-e a fizetéseképtelenségi eljáráshoz. A Bíróság a határozathozatal során kifejtette azt is, hogy az alapügy keresete nem tartozik sem a fizetéseképtelenségi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá és ezzel összefüggésben a Brüsszel I. rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében vett csődeljárás alá sem.⁴⁰

5. A „polgári és kereskedelmi ügy” fogalma

A Bíróság az alapügy jogalapjának vizsgálata során ugyan megállapította, hogy az nem mutat sem szoros, sem közvetlen kapcsolatot a fizetéseképtelenségi eljárásokkal (nem tartozik a Fizetéseképtelenségi rendelet hatálya alá), továbbá nem tartozik a Brüsszel I. rendelet értelmében vett csődeljárás alá sem, de annak vizsgálata is kiemelt fontosságú, hogy a kereset a Brüsszel I. rendelet (7) preambulum bekezdésében foglalt „polgári és kereskedelmi ügy” fogalmába beletartozik-e, vagyis a rendelet tárgyi hatálya kiterjed-e rá.

A „polgári és kereskedelmi ügy” fogalmának értelmezése során az alábbi két jogesetet érdemes szemügyre venni, mivel a Bíróság joggyakorlatának széles palettáját tárja elénk.

Az FTex-ügyben⁴¹ a felperes a keresetét a felszámoló részéről az alperesnek adott követelésengedményezésre alapította, mely engedményezésnek egy a német jog által csak a felszámolóknak biztosított megtámadási jog volt a tárgya. A megtámadási jog a felszámolási eljárás megindítását megelőzően végrehajtott és az említett eljárásban részt vevő hitelezők szempontjából sérelmes aktusokra korlátozódott. A kereset arra irányult, hogy az alperes fizesse vissza a fizetéseképtelenségi eljárásnak az adós elleni megindítását megelőzően az adóstól kapott összegeket.

⁴⁰ Uo. 30–31. pont.

⁴¹ C213/10. számú ügy 31. pont.

A Bíróság a fentiekre tekintettel az F-*Tex*-ügy 49. pontjában kifejtette, hogy a Brüsszel I. rendelet 1. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a fizetésképtelenségi eljárás során kijelölt felszámoló részéről történő követelésengedményezés – mely engedményezés tárgya a felszámoló részére biztosított megtámadási jog – alapján eljáró felperes által harmadik személy ellen indított kereset a polgári és kereskedelmi ügyek fogalmába tartozik.⁴²

A Bíróság a *German Graphics*-ügyben⁴³ akként döntött, hogy az alapügyben a felszámolóval szembeni tulajdonjog-fenntartási kikötés iránti kereset nem kapcsolódik közvetlenül és szorosan a felszámolási eljáráshoz, valamint önálló keresetet képez, tekintettel arra, hogy nem követeli meg felszámolóbiztos közreműködését, illetve nem a fizetésképtelenségi eljárásra vonatkozó jogon alapul. Vagyis a *German Graphics* keresete nincs kizárva a Brüsszel I. rendelet tárgyi hatálya alól, vagyis a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik.

A Bíróság fent citált joggyakorlatából világosan kitűnik, hogy a Brüsszel I. rendelet (7) preambulum bekezdésben foglalt „polgári és kereskedelmi ügy” fogalmát kiterjesztően és tágan értelmezi.

A tanulmány vezérvonalát képező C-157/13. számú ügyben a Bíróság megállapította, hogy a „polgári és kereskedelmi ügy” fogalma kiterjeszthető az áruforgalomból származó követelés érvényesítésére indított keresetre. Így a jelen ügyben „[...] az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy fizetésképtelen vállalkozásnak az egyik tagállamban indított fizetésképtelenségi eljárás keretében kijelölt felszámolója által fuvarozási szolgáltatások nyújtásán alapuló követelés kifizetése iránt e szolgáltatások másik tagállamban letelepedett kedvezményezettje ellen indított kereset az e rendelkezés értelmében vett »polgári és kereskedelmi ügyek« fogalmába tartozik”.⁴⁴

Mivel a Bíróság leszögezte, hogy jelen ügyben a Fizetésképtelenségi rendelet rendelkezései alapján nem lehet meghatározni a joghatóságot, azaz a Bíróság az első kérdésre nemleges választ adott, így a második kérdés vizsgálata szükségtelennek mutatkozik.

⁴² Uo. 49. pont.

⁴³ C292/08. számú ügy 32–34. pont.

⁴⁴ C-157/13. számú ügy 32. pont.

6. A Brüsszel I. rendelet, valamint a CMR-egyezmény joghatósági rendelkezései és a koegzisztencia

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Brüsszel I. rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és (5) bekezdése 1. pontja alapján meghatározható a joghatóság. Ugyanakkor a Brüsszel I. rendelet 71. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogyha a tagállam részese egy a 71. cikk (1) bekezdése szerinti különös egyezménynek, akkor a rendelet ezen egyezményeket „nem érinti”.

A Brüsszel I. rendelet 71. cikk (1) bekezdése értelmében az alapügyben felhívható a CMR-egyezmény,⁴⁵ amely szintén felvetheti a joghatóság tekintetében az egyezmény és a rendelet alkalmazhatóságának felülvizsgálatát.

Habár a Bíróság az első kérdés kapcsán úgy döntött, hogy az alapügy tényállása a Brüsszel I. rendelet hatálya alá tartozik, azonban a Litván Legfelsőbb Bíróságnak kell a tényállási elemeket a CMR-egyezmény 1. cikkének értelmében és az ott felsorolt tartalmi elemek megfelelősége szempontjából elbírálnia, mivel az egyezmény értelmezésére és így a kereset tényállási elemeinek, az árufuvarozási szolgáltatás milyenségére kiterjedő értékelésére a Bíróság nem jogosult.

Érdemes itt a Bíróságnak a TNT Express Nederland BV és az AXA Versicherung AG között folyamatban volt eljárásban hozott ítéletben⁴⁶ (továbbiakban: TNT-ügy) és a jelen ítélet 37. pontjában⁴⁷ foglaltakra hivatkozni. A Bíróság a Brüsszel I. rendelet 71. cikk (1) bekezdésének értelmezése során arra a megállapításra jutott, hogy a rendelet hatálybalépésekor az egyes különös egyezményekben részes államok az ezekben az egyezményekben előírt a joghatóságra, a határozatok elismerésére vagy végrehajtására vonatkozó szabályokat – jelen esetben a CMR-egyezmény joghatóságra vonatkozó szabályait – csak akkor alkalmazhatják, ha a rendelet ugyanezen kérdésre vonatkozó szabályainak alkalmazását mellőzik.

Azonban leszögezendő, hogy a Bíróság álláspontja szerint a közösségi szabályok bevezetésével a rendelet 71. cikk (1) bekezdése már nem teszi lehetővé a tagállamoknak, hogy a rendelettel szemben prioritást élvező új különös egyezményeket kössenek vagy ilyen hatályos egyezményeket módosítsanak.⁴⁸

A Bíróság a fentiekre való tekintettel megállapította azt is, hogy a CMR 31. cikke a tagállamokat már a Brüsszel I. rendelet hatálybalépésének időpontjában kötötte.

⁴⁵ Litvánia 1993. március 17. napján, Franciaország 1959. május 20. napján, Németország 1961. november 7. napján csatlakozott a CMR-egyezményhez.

⁴⁶ C-533/08. számú ügy, ECLI:EU:C:2010:243.

⁴⁷ C-157/13. számú ügy 37. pont.

⁴⁸ C-533/08. számú ügy 38. pont C-533/08 számú ügy 36. pont.

A Bíróság kifejtette, hogy a rendelet 71. cikke ugyanazt a rendszert tükrözi, mint a Brüsszeli Egyezmény⁴⁹ 57. cikke, és szinte azonos módon került megfogalmazásra, így a Bíróságnak a rendelet értelmezése során az adott pontokat illetően a Brüsszeli Egyezmény vonatkozásában már megadott értelmezést kell figyelembe vennie.⁵⁰

A Bíróság már a TNT-ítéletének 45. pontjában⁵¹ is arra az álláspontra helyezkedett, hogy ha a jogvita a Brüsszel I. rendelet 71. cikke szerint valamely különös egyezmény hatálya alá tartozik, akkor a különös egyezményben foglalt szabályokat és nem a rendeletben foglalt szabályokat kell alkalmazni. Mindebből azt a következtetést lehet levonni, hogy a jogalkotó a szabályok összeütközése esetén e különös egyezmények alkalmazását írja elő.⁵²

Meg kell jegyezni, hogy az alapügy felperese a Brüsszel I. rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és (5) bekezdése 1. pontja alapján, mivel a kereset tárgya szerződés vagy szerződéses igény, választhatja a rendelet szerinti joghatóságot, azaz az alperes lakóhelye szerinti tagállami bíróságot vagy a vitatott kötelezettség-/szolgáltatásnyújtás teljesítése helye szerinti bíróságot, azaz a fuvarozási szerződésre való tekintettel a tagállam területén azon hely szerinti bíróságot, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották vagy kellett volna nyújtani.⁵³

Ha a Litván Legfelsőbb Bíróság a tényállási elemek vizsgálata során arra a következtetésre jut, hogy az adott ügyben a CMR-egyezmény 1. cikkében meghatározott tartalmi elemek maradéktalanul teljesülnek (azaz a kereset alapját képező szerződés, díj ellenében történő közúti áru fuvarozásra irányuló szállításról szól és a fuvarozási szerződésben az áru átvételére és a kiszolgáltatásra kijelölt hely két különböző állam területén van, amelyek közül legalább az egyik szerződő állam), úgy a 31. cikk (1) bekezdésének rendelkezése alapján a Litván Legfelsőbb Bíróság dönthet a CMR-egyezményre alapított joghatóság megállapítása mellett.

Itt érdemes megjegyezni, hogy a CMR-egyezmény 31. cikk (1) bekezdésére alapított joghatósági szabályok lehetővé teszik a felperesnek, hogy válasszon az alperes

⁴⁹ Brüsszeli Egyezmény alatt a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról szóló 1968-as brüsszeli egyezményt (HL 1972. L 299., 32. o.) értem. Itt kell utalni a C-533/08 számú ügy 36. pontjára, mely azt juttatja kifejezésre, hogy a Brüsszel I. rendelet az új tagállamoknak ezen egyezményhez való csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított Brüsszeli Egyezmény helyébe lépett, így a Bíróság Brüsszeli Egyezmény rendelkezéseire adott értelmezése a Brüsszel I. rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben ezen jogszabályok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők.

⁵⁰ C-533/08. számú ügy 39. pont.

⁵¹ Uo. 45. pont.

⁵² Uo. 46. pont.

⁵³ C-157/13. számú ügy 40. pont.

rendes lakóhelye, cégének központi telephelye vagy a fuvarozási szerződés megkötésének közvetítésében eljáró képviselője vagy fióktelepe, avagy az áru átvételének helye vagy a kiszolgáltatásra kijelölt helye között.

Abban az esetben, ha a tényállás alapján a Litván Legfelsőbb Bíróság megállapítja, hogy a CMR-egyezmény 1. cikke alapján a 31. cikk (1) bekezdésére alapított joghatósági szabályok alkalmazásának lehetősége fennáll, még egy esetkört vizsgálat alá kell vonnia. Meg kell vizsgálnia, hogy a 31. cikk (1) bekezdése alapján fennálló joghatóság nem sérti-e az Európai Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elveket.⁵⁴ Azokról az elvekről van szó, amelyeket a Brüsszel I. rendelet (6), (11), (12) és (15)–(17) preambulum bekezdései⁵⁵ is nevesítenek, így: a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgásának elve, a joghatósággal rendelkező bíróság előreláthatóságának elve, a jogbiztonság elve, az igazságszolgáltatás megbízható működésének elve, a párhuzamos eljárások lehetősége elkerülésének elve, valamint az igazságszolgáltatás iránt az unióban táplált kölcsönös bizalom elve.⁵⁶

A Bíróság szerint⁵⁷ ha a Litván Legfelsőbb Bíróság arra a következtetésre jut, hogy az adott jogvita kapcsán a CMR egyezmény mint különös egyezmény rendelkezéseit kell alkalmazni, annak alkalmazása során figyelemmel kell lennie arra, hogy az uniós jogi aktusok is kötelezettséget rónak az adott tagállamra, tehát nem hagyhatja figyelmen kívül az Európai Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elveket. Tehát a CMR-egyezmény alkalmazása nem mehet szembe a fenti elvekkel és nem keletkeztethet olyan jogi helyzetet, ami azt eredményezi, hogy az unióon belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elvek nem érvényesülnek. Ezzel összefüggésben kiemelendő, hogy a Nipponkoa Insurance Co. (Europe) Ltd. és az InterZuid Transport BV között folyamatban volt ügyben a Bíróság azt a megállapítást tette, hogy a Brüsszel I. rendelet 71. cikkét „[...] úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes valamely nemzetközi egyezmény olyan értelmezése, amely nem biztosítja e rendelet céljainak és az alapjául szolgáló elveknek a tiszteletben tartását legalább annyira kedvező feltételek mellett, mint az ezen rendelet szerinti feltételek”.⁵⁸

⁵⁴ Ezen elveket az EUMSZ 81. cikk (2) bekezdés a)–h) pontjai nevesítik.

⁵⁵ Brüsszel I. rendelet (6), (11), (12) és (15)–(17) preambulum bekezdései.

⁵⁶ C-157/13. számú ügy 38. pont.

⁵⁷ C-157/13. számú ügy 38. pont, és C-533/08. számú ügy 49. pont.

⁵⁸ C452/12. számú ügy, 50. pont 1. alpont.

Kiemelendő, hogy ha a Litván Legfelsőbb Bíróság a Brüsszel I. rendelet alkalmazhatóságát állapítja meg, akkor ezen rendelet 5. cikk 1. pont b) alpontja szerint csak egyetlen helyre lehet alapítani a joghatóságot, mégpedig arra a helyre, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották vagy kellett volna nyújtani.

Abban az esetben, ha a Litván Legfelsőbb Bíróság arra az álláspontra helyezkedne, hogy a CMR-egyezmény alkalmazhatóságának van helye, akkor a CMR-egyezmény 31. cikk (1) bekezdése esetén a felperes két joghatóságot megállapító szabály közül választhat, nevezetesen választhat az áru átvételének vagy az áru kiszolgáltatására kijelölt hely között.

Ezzel kapcsolatban a Bíróság az alapügyre vonatkozó ítéletének 41. pontjában azt a megállapítást tette, hogy ez *„nem kérdőjelezheti meg a CMR 31. cikke (1) bekezdésének az Unión belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elvekkel való összeegyeztethetőségét”*.⁵⁹

A Bíróság a fentieket arra alapította, hogy a Peter Rehder és az Air Baltic Corporation⁶⁰-ügyben (továbbiakban: Rehder-ítélet) már elismerte, hogy a fuvarozási szerződések területén bizonyos esetekben a felperes választhat az indulás és az érkezés helye szerinti bíróság között. Ugyanakkor a Bíróság nyomatékosította azt is, hogy a felperes számára elismert effajta választási lehetőség megfelel a közelség, a kiszámíthatóság és felek számára az illetékes bíróságok egyértelmű beazonosíthatóságának elvének, azaz a jogbiztonság elvének is, mivel a felperes ebben az esetben a Brüsszel I. rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja szerint már csak két bíróság közül választhat, azaz ez, az alapügybeli szerződésre vonatkoztatva – mivel az szolgáltatásnyújtásra irányul – akként hat, hogy a felperes választási lehetősége csak egy bíróságra korlátozódik.

Így a Bíróság a Litván Legfelsőbb Bíróság által feltett harmadik kérdésre a Brüsszel I. rendelet 71. cikk értelmezésével kapcsolatban akként válaszolt, *„[...] hogy abban az esetben, ha a jogvita mind a 44/2001/EK-rendelet, mind pedig a CMR-egyezmény hatálya alá tartozik, akkor a tagállam a 44/2001/EK rendelet 71. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazhatja a CMR-egyezmény 31. cikkének (1) bekezdésében előírt joghatósági szabályokat”*.⁶¹

⁵⁹ C-157/13. számú ügy 41. pont.

⁶⁰ C-204/08. számú ügy 45. pont.

⁶¹ C-157/13. számú ügy 42. pont.

7. Összegzés

A tanulmány záróakkordjaként érdemes **összegezni** az alapügyből és az ismertetett bírósági esetekből levonható legfontosabb megállapításokat.

Először is meg kell állapítani, hogy a joghatóság meghatározása során mind a vilniusi regionális bíróság, mind a litván fellebbviteli bíróság tévedett.

Ezen tévedések okán jutott el abba a szakaszba az ügy, hogy a Litván Legfelsőbb Bíróságnak az EUMSZ 267. cikke⁶² szerint mint tagállammal szemben támasztott kötelezettségként a Bíróság elé kellett terjesztenie az előzetes döntéshozatali kérelmét.

Ha a litván első és másodfokon lejáró bíróság felismerte volna a joghatóság megállapításában rejlő problémát és részletesebben megvizsgálta volna az ügyet, akkor az EUMSZ 267. cikke⁶³ alapján mint a tagállamok előtt álló lehetőségként és nem mint kötelezettségként fordulhatott volna a Bíróság felé az előzetes döntéshozatali kérelem előterjesztésével.

Másodszor meg kell állapítani, hogy a Bíróság joggyakorlata egységes és konzekvens a fizetéseképtelenségi eljárások és ahhoz szorosan kapcsoló eljárások, illetve a csődeljárásba sorolható keresetek elkülönítése, a fizetéseképtelenségi eljárástól konzekvensen elkülöníthető más jogviták meghatározása, a polgári és kereskedelmi ügy fogalmának értelmezése, a Fizetéseképtelenségi rendelet és a Brüsszel I. rendelet alkalmazási köreinek világos elhatárolása, valamint az Európai Unió belüli polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott együttműködés alapjául szolgáló elvek és a különös egyezmények kapcsolata területén.

Harmadszor leszögezendő, hogy a fentiek alapján az alapügyben a joghatóságot mind a Brüsszel I. rendelet, mind a CMR-egyezmény alapján meg lehet állapítani, azonban a Litván Legfelsőbb Bíróságnak kell a jogvita tárgyát képező tényállási elemek alapján eldönteni, hogy azok megfelelnek-e a CMR-egyezmény 1. cikkének és 31. cikk (1) bekezdésének, vagy a jogvita inkább a Brüsszel I. rendelettel mutat szorosabb összefüggést.

Így fontos megállapítás az is, hogy Bíróság által az előzetes döntéshozatali eljárás során meghozott ítélet alapján ebben az esetben is az adott tagállami bíróság dönti el a jogvita tényállási elemeinek vizsgálata során, hogy a joghatóság meghatározására a felhívható szabályok közül melyikkel mutat közvetlenebb kapcsolatot, mely alapján lehet esetleg az adott szabály alkalmazhatóságát kizárni, avagy a felhívott

⁶² EUMSZ 267. cikk harmadik fordulata.

⁶³ EUMSZ 267. cikk második fordulata.

szabály nem sérti-e az uniós jogi elveket, és így azok alapján meg lehet-e állapítani egy különös egyezmény alapján a joghatóságot.

A tanulmánynak a fentiekben citált jogesetekkel, jogelvekkel, valamint a vonatkozó szabályokkal alátámasztott megállapítása az, hogy ha a Litván Legfelsőbb Bíróság megállapítja a CMR-egyezmény alkalmazhatóságát, akkor annak alkalmazása nem sértheti az EUMSZ-ben és a Brüsszel I. rendeletben meghatározott uniós polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés alapjául szolgáló elveket, tehát gyakorlatilag a két szabály ilyen tekintetben vett együtt alkalmazásáról, vagyis koegzisztenciájáról beszélhetünk.